

ÜRETİM İŞLETMELERİNİN LOJİSTİK FAALİYETLERİNDE DIŞ KAYNAK KULLANMA DÜZEYİ

Murat YORULMAZ¹

Nurettin BÜYÜK²

Özet

Bu çalışmanın amacı, Bursa'da üretim sektöründe faaliyet gösteren tekstil ve inşaat işletmelerinin, lojistik faaliyetlerinde dış kaynak kullanımına ilişkin uygulamalarının araştırılması ve işletmelerin lojistik faaliyetlerinde, faaliyet alanlarına, faaliyet sürelerine ve çalışan sayılarına göre dış kaynak kullanım nedenleri arasında bir farklılık olup olmadığının ortaya çıkartılmasıdır.

Araştırmanın amaçlarına yönelik olarak, Bursa ilinde faaliyette bulunan tekstil ve inşaat işletmelerinin 117 üst ve orta düzey yöneticisinden, anket yoluyla elde edilen veriler SPSS 20 paket programı kullanılarak; tanımlayıcı istatistikler, bağımsız örneklem t testi ve tek yönlü ANOVA testleri ile analiz edilmiştir. Araştırma bulgularına göre, en fazla tercih edilen lojistik faaliyetin “ulaştırma”, en az tercih edilen faaliyetin ise “talep tahmini” olduğu ve söz konusu işletmelerin bazı demografik özelliklerine göre dış kaynak kullanma nedenlerinde anlamlı farklılıklar olduğu ortaya çıkmıştır.

Anahtar kelimeler:

Lojistik, dış kaynak kullanımı, üretim işletmeleri

1 Öğr. Gör. Dr., Yalova Üniversitesi, muratyor@gmail.com

2 Öğr. Gör., Yalova Üniversitesi, mrsuvari@hotmail.com

THE LEVELS OF EXTERNAL RESOURCES USE IN LOGISTICS OPERATIONS OF PRODUCTION BUSINESS

Murat YORULMAZ

Nurettin BÜYÜK

Abstract

The purpose of this study, the operating in the textile and construction enterprises in the production sector, in Bursa, outsourcing of logistics activities and logistics activities of the businesses relating to the investigation of the application, scope, and number of employees according to their periods of activity, must considered whether there is a difference between the reasons for outsourcing.

For the purposes of the research, data obtained through the survey from 117 of the upper and mid-level manager, textile and construction business which have activities in the province of Bursa, using the package SPSS 20 programme; descriptive statistics, independent sample t-test and one-way ANOVA tests were analyzed. According to the survey findings, the most preferred logistics 'transport', at least in preferred activity 'demand forecasting' and some of the businesses in question according to demographic characteristics there appeared to be significant differences in the reasons for using an external source.

Keywords:

Logistics, outsourcing, manufacturing businesses

Giriş

Rekabetin yoğun yaşandığı günümüz ekonomik ortamında, varlığını sürdürmek ve rekabette avantaj elde etmek isteyen işletmeler, özellikle de üretim işletmeleri, lojistik faaliyetlerini başarılı biçimde yürütmek durumundadırlar. İşletmelerin, dış kaynak kullanmak suretiyle yürüttükleri lojistik faaliyetler, üçüncü parti lojistik (3PL) adı verilen lojistik hizmet sağlayıcı firmaları tarafından gerçekleştirilir (Erdal & Çancı, 2003). Üçüncü parti lojistik; «Birden fazla lojistik hizmetinin tek bir hizmet sağlayıcı tarafından bir sözleşme kapsamında sağlanması» ya da tedarik zinciri içindeki temel lojistik faaliyetlerinden bir kaçının, konusunda uzman lojistik şirketleri tarafından üstlenilmesi» olarak tanımlanmıştır. Üçüncü parti lojistik müşterisi için değer yaratan bağımsız ekonomik bir varlıktır (Aghazadeh, 2003).

Asıl işi mal üretimi olan işletmeler, lojistik faaliyetlerinde etkili olabilmek amacıyla, bu faaliyetler konusunda uzmanlaşmış ve asıl işi lojistik hizmeti üretmek olan lojistik hizmet sağlayıcı işletmelerini tercih etmektedirler. Bu nedenle lojistik faaliyetlerde dış kaynak kullanma düzeyi hızla artmakta ve gelişmektedir. Yapılan araştırmalar, işletmeler maliyet giderlerini azaltmak için bazı lojistik faaliyetlerini kendi öz kaynaklarını kullanmak yerine daha uygun maliyetlerle dış kaynak kullanma yoluna giderek yerine getirebilirler. Bu noktadan hareketle çalışmanın temel amacı, üretim işletmelerinin lojistik faaliyetlerinde dış kaynak kullanma nedenlerini ve düzeyini belirlemektir. Bu amaca yönelik olarak Bursa ilinde faaliyette bulunan üretim işletmelerinden toplanan veriler SSPS programında değerlendirilmiştir. Çalışmada lojistik faaliyetlerde dış kaynak kullanmanın amacı, önemi ve sonrasında saha çalışmasından elde edilen bulgular anlatılmıştır

1.1. Lojistik Faaliyetlerde Dış Kaynak Kullanma

Dış kaynak kullanma, hem kavram olarak hem de yöntem olarak, uzun süre geleneksel yöntemini korumuştur. Daha çok ulaştırma, inşaat ve genel olarak daha az nitelik gerektiren işlerle sınırlı kalmıştır (Özbay, 2004). Ancak son zamanlardaki teknolojik gelişmeler, ekonomik dalgalanmalar, hızla artan rekabete ortamı ve globalleşme sonucu dış kaynak kullanımı ve uygulaması daha geniş alanlara yayılmıştır.

Dış kaynak kullanma uygulamasının başlangıcı, mali sıkıntı içindeki firmaların maliyet tasarrufu sağlamak üzere işle doğrudan ilişkili olmayan faaliyetleri başka bir firmaya devretmesi şeklinde gerçekleşmiştir bu sayede iş gücünde bir indirime gidilerek maliyetler azaltılıyordu (Orhan, 2003). Geçmişe oranla günümüz müşterileri daha bilinçli olduklarından satın almalarda beklentileri yükselmiş ve kaliteyi uyguna alma talepleri artmıştır. Günümüzde birçok firma lojistik ihtiyaçlarının tamamının veya bir bölümünün bir üçüncü parti lojistik firması tarafından yerine getirilmesini daha kaliteli ve ekonomik bulmaktadır (Dougherty, Stank, & Rogers, 1996). Firmalar bu talepleri karşılamaya çalışırken hem buldukları ülke ekonomisi hem uluslararası ekonomideki oluşan dalgalanmalar bazı riskleri de beraberinde getirmektedir. Bu gelişmeler işletmeleri bazı çözümler üretmeye zorlamış ve yeni stratejilerin gelişmesine olanak sağlamıştır. Bu stratejilerin başında gelen ve en önemlisi sayılabilen dış

kaynak kullanımı (outsourcing) büyük önem taşımaktadır. Bu hizmetlerin başında lojistik, bakım, temizlik, yemek hizmetleri ve güvenlik gibi alanlarda gerçekleşmekte olup amaç hem kaliteyi arttırmak hem de maliyeti düşürmektir. Firmalar kendilerini rakiplerinden farklı kılan temel işlevlerine tüm yatırım ve uzmanlıkları ile odaklanabilmek için, finans ve muhasebe fonksiyonları dâhil tüm fonksiyonları, dış kaynak yoluyla temin etmeye başlamışlardır (Orhan, 2003).

İşletme, “yapma” yerine “almayı” tercih edecek duruma geldiğinde dış kaynaklardan yararlanma süreci başlamış olur. Dış kaynaklardan yararlanma stratejik bir alternatiftir. Bu süreçte dış kaynaklardan yararlanmanın, kendi bünyesinde taşıdığı riskler vardır (Öztürk & Sezgili, 2002). Dış kaynaklardan yararlanma her faaliyet gibi bir kararın sonucudur. Dış kaynaklardan yararlanma kararı alma konusunda, sunduğu yararlar ve dolayısıyla riskleri itibariyle işletmeler hassas olmak durumundadırlar. Stratejik bir seçim olarak dış kaynaklardan yararlanmayı kullanmak isteyen işletmeler için farklı sorulara verilmesi gereken cevaplar bulunmaktadır.

İşletmeler faaliyetlerini iyileştirmek ve rekabet güçlerini artırmak için temel yeteneklerine odaklanarak ana faaliyet konuları dışında kalan faaliyetlerini dış işletmelere devretmişlerdir (Özdoğan, 2006). Dış kaynaklara devredilen hizmetlerin büyük bir bölümünü “lojistik faaliyetleri” oluşturmaktadır. İşletmeler, globalleşen dünyada rekabet avantajı sağlamak, ana faaliyet alanına odaklanmak ve maliyetlerini düşürmek için lojistik hizmet sağlayıcıları ile çalışma yoluna gitmektedirler. Böylece işletmeler dış kaynak kullanma yoluna giderek hem gider kalemlerini azaltmış hem de hizmet kalitelerini arttırmış olurlar. Hizmet kalitesinin artması profesyonelliğe bağlı olarak müşteri memnuniyetini de arttırmaktadır. Böylece işletmeler iş hacimlerini arttıracak fırsatı yakalarken lojistikten dolayı oluşabilecek zarar ve müşteri memnuniyetsizliği riskini de yüklenmemiş olurlar.

Günümüz işletmeleri globalleşmenin ekonomik sınırları ortadan kaldırdığı dünya pazarlarında yoğun rekabet baskılarıyla karşı karşıyadırlar. Rekabet işletmelerin yeteneklerini ve kaynaklarını doğal ve esnek bir şekilde değişime ayak uydurmalarını gerektirmektedir (Tanyeri & Fırat, 2005). Dış Kaynak kullanımından yararlanma, stratejik yönetimin bir sonucudur. Stratejik yönetim yaklaşımının ortaya çıkmasına neden olan bazı gelişmeler dış kaynak kullanımının yaygınlaşmasına da neden olmuştur.

2) Araştırma Yöntemi

2.1. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, Bursa’da imalat sektöründe faaliyet gösteren tekstil ve inşaat işletmelerinin lojistik faaliyetlerinde dış kaynak kullanımına ilişkin uygulamalarının araştırılması ve işletmelerin lojistik faaliyetlerinde; faaliyet alanlarına, faaliyet sürelerine ve çalışan sayılarına göre dış kaynak kullanım nedenleri arasında bir farklılık olup olmadığının ortaya çıkartılmasıdır.

2.2. Araştırma Kapsamı

Bu çalışmada kullanılan veriler 2014 yılının Ekim-Kasım-Aralık aylarında toplanmıştır. Bu çalışmada birincil veri toplama metodu olarak e-mail yoluyla anket tekniği belirlendiği için çalışmanın kapsamını Bursa ilindeki imalat sektöründe faaliyet gösteren tekstil ve inşaat işletmeleri oluşturmaktadır. Bursa'da tekstil ve inşaat sektöründe faaliyet gösteren toplam 9099 işletme (BTSSO, 2015) araştırma kapsamına alınmış ve basit tesadüfi yöntemle seçilen ve çalışmaya katılmayı kabul eden 117 işletme ile anket gerçekleştirilmiştir.

2.3. Araştırmanın Veri Toplama Metodu

Anket uygulanacak işletmeler Bursa Sanayi Odası kayıtları yardımıyla tespit edilmiştir. Araştırmada e-mail yoluyla işletme yöneticilerine anket gönderilmiş ve ankete cevap veren 117 işletmenin verileri kullanılmıştır. Araştırmanın konusunu oluşturan değişkenleri ölçmek üzere literatürde geçerliliği ve güvenilirliği test edilmiş ölçeklerden yararlanılmıştır. Anket, işletmelerin lojistik faaliyetlerde dış kaynak kullanımından sorumlu üst kademe yöneticilerine uygulanmıştır. Ankette işletmelere ait demografik sorular ve lojistik faaliyetlerde neden dış kaynak kullanmayı tercih ettiklerine yönelik 10 ifade 5 noktalı Likert ölçeği (1:Kesinlikle katılmıyorum, 5:Kesinlikle katılıyorum) kullanılarak ölçülmüştür.

2.4. Araştırma Problemi ve Hipotezleri

Araştırmanın problemi, işletmelerinin faaliyet alanlarına, faaliyet sürelerine ve çalışan sayısına göre, dış kaynak kullanımına yönelmenin nedenleri olan; lojistik maliyetlerinin düşürülmesi organizasyonel küçülmeye gitme, üretim açısından hız kazanma ve esneklik, teknolojik gelişmeleri yakından takip edebilmek, yatırım maliyetlerini azaltmak, rekabette avantaj kazanmak, kaliteyi artırmak, verimliliği maksimize etmek, riski en aza indirmek, temel yeteneklere odaklanmak, açısından farklılıklar var mıdır? Şeklinde ifade edilebilir. Araştırma probleminin çözüme ve literatüre dayandırılarak oluşturulan 3 hipotez aşağıda gösterilmiştir.

H1: İşletmenin faaliyet alanı ile lojistik faaliyetlerde dış kaynak kullanma nedeni arasında anlamlı farklılıklar vardır.

H2: İşletmenin faaliyet süresi ile lojistik faaliyetlerde dış kaynak kullanma nedeni arasında anlamlı farklılıklar vardır.

H3: İşletmenin çalışan sayısı ile lojistik faaliyetlerde dış kaynak kullanma nedeni arasında anlamlı farklılıklar vardır.

3) Bulgular

3.1. Ankete Katılan İşletmelerin Demografik Yapısı

Tablo.1'de görüldüğü gibi ankete katılan firmaların %59,82'si Tekstil, % 40,18'i İnşaat sektöründe faaliyet gösterdiğini belirtmiştir. Ankete cevap verenlerin %3,41'i, 3 yıl ve daha az, %11,11'i 4 ile 7 yıl, %13,68'i 8 ile 11 yıl, %22,22'si, 12 ile 15 yıl arası, %9,40'ı 15 ile 18 yıl arası %40,18'i ise 19 yıl ve daha fazla bir zamandan beri aynı sektörde faaliyet gösterdikleri anlaşılmaktadır.

Tablo.1'de belirtildiği gibi ankete katılan işletmelerden; çalışan sayısı 5 ile 10 arasında olan %5,98, 11 ile 50 arasında olan %26,49, 51 ile 100 arasında olan %31,62, 101 ile 150 arasında olan %12,82, 151 ile 250 arasında olan %12,82'dir. Ayrıca 251'den daha fazla çalışana sahip olan işletmeler ise %10,25 olarak ortaya çıkmıştır. Bu durumda araştırma kapsamında ankete cevap veren işletmelerin büyük çoğunluğunun küçük ve orta boy işletme olduğu görülmektedir

Tablo.1'de anlaşıldığı üzere ankete cevap veren kişilerin %2,56'sı ilköğretim, %17,92'si lise, %70,09'u lisans, %9,40'ı yüksek lisans, mezunudur. Bu durum araştırma kapsamındaki sorumluların eğitim düzeylerinin yüksek olduğunu göstermektedir. Tablo.1'de görüldüğü gibi araştırma kapsamındaki işletmelerin tamamında, %100'ünde lojistik faaliyetlerinde dış kaynak kullanımına yöneldikleri ortaya çıkmaktadır.

Tablo.1: Ankete Katılan İşletmelerin Demografik Yapısı

Sektör	Frekans	Yüzde
Tekstil	70	59,82
İnşaat	47	40,18
Toplam	117	100,0
Faaliyet Süresi	Frekans	Yüzde
1-3	4	3,41
4-7	13	11,11
8-11	16	13,68
12-15	26	22,22
15-18	11	9,40
19 ve üstü	47	40,18
Toplam	117	100,0
Çalışan Sayısı	Frekans	Yüzde
5-10	7	5,98
11-50	31	26,49
51-100	37	31,62
101-150	15	12,82
151-250	15	12,82
251 ve üstü	12	10,25
Toplam	117	100,0

Tablo.1: (devam) Ankete Katılan İşletmelerin Demografik Yapısı

Eğitim Durumu	Frekans	Yüzde
İlköğretim	3	2,56
Lise	21	17,95
Üniversite	82	70,09
Lisansüstü	11	9,40
Toplam	117	100,0
Lojistik Faaliyetlerinizde Dış Kaynak Kullanıyor musunuz?	Frekans	Yüzde
Evet	117	100,0
Hayır	-	-
Toplam	117	100,0

Lojistik faaliyetlerde, dış kaynak kullanma nedenleri, dış kaynak kullanma düzeyleri araştırmaya katılan işletmelerin üst düzey yöneticilerinin bakış açlarına göre aşağıda analiz edilmiştir.

Tablo.2: Lojistik Faaliyetlerde Dış Kaynak Kullanım Düzeyi

Değişkenler	Hiç Dış Kaynak Kullanmıyoruz	Kısmen Kullanıyoruz	Bazen Kullanıyoruz	Çok Az Kullanıyoruz	Tamamını Dış Kaynaktan Karşılıyoruz
Depolama Faaliyetleri	64	25	9	10	9
Ulaştırma Faaliyetleri	5	4	12	20	76
Gümrükleme Faaliyetleri	19	5	8	17	68
Paketleme Faaliyetleri	71	23	10	6	7
Elleçleme Faaliyetleri	75	17	11	8	6
Sipariş İşleme	75	18	13	6	5
Envanter Yönetimi	80	15	4	9	9
Müşteri Hizmetleri	72	17	9	12	7
Talep Tahmini	64	18	14	14	7
Tersine Lojistik Faaliyetleri	19	5	12	14	67

Tablo.2’de görüldüğü üzere araştırmaya katılan işletmeler; *depolama*, *paketleme*, *elleçleme*, *sipariş işleme*, *envanter* yönetimi, müşteri hizmetleri, talep *tahmini* gibi lojistik faaliyetlerini dış kaynak kullanmak yerine genellikle kendileri yani işletme bünyesinde bulundurmaktadırlar. Fakat *ulaştırma*, *gümrükleme* ve *tersine lojistik* gibi lojistik faaliyetlerini büyük bir oranda dış kaynak kullanımı yoluyla karşılamaktadırlar. Tablo.2’den anlaşıldığı üzere *ulaştırma* faaliyeti en fazla tercih edilen lojistik faaliyettir. Bu durumdan işletmelerin lojistik faaliyetlerden en

fazla ulaştırma faaliyetini dış kaynak kullanarak gerçekleştirdikleri grlmektedir. Yine en çok tercih edilen envanter yönetimi olduğu grlmektedir.

Tablo.3: Lojistik Faaliyetlerde Dış Kaynak Kullanma Nedenleri

Değişkenler	Standart Sapma	Ortalama
Lojistik Maliyetlerin Azaltılması	0,88	4.015
Teknolojik Yenilikleri Takip Edebilmek	1,02	3,749
Yatırım Harcamalarını Azaltmak	0,82	4,283
Rekabette Avantaj Kazanmak	0,65	4,027
Temel Yeteneklere Odaklanmak	0,82	4,355

Tablo.3'te belirtildiği gibi araştırmaya katılan işletmelerin dış kaynak kullanma nedenleri; *lojistik maliyetlerinin azaltılması, teknolojik yenilikleri takip edebilmek, yatırım harcamalarını azaltmak, rekabette avantaj kazanmak ve temel yeteneklere odaklanmak* olarak sınıflandırılabilir. Fakat Temel Yeteneklere Odaklanmak 4,35 oranı ile dış kaynak kullanım nedenlerinden ortalaması en yüksek ifade iken, dış kaynak kullanma nedenlerinden en az olan görüş 3,68 ile Teknolojik Yenilikleri Takip Edebilmek ifadesidir.

Bu çalışmada işletmelerin lojistik faaliyetlerde, dış kaynak kullanma nedenlerinde faaliyet alanlarına göre bir farklılık olup olmadığını ölçmeye yönelik bağımsız iki grup arası farkların t testi (independent samples "t" test) analizi yapılmış ve aşağıda tablolar halinde verilmiştir.

Tablo .4: Faaliyet Alanlarına Göre Lojistik Faaliyetlerde Dış Kaynak Kullanma Nedenleri

Değişkenler	Sektör	N	Ort.	S. Sp.	T	P
Lojistik Maliyetlerin Azaltılması İçin Dış Kaynak Kullanımı,	Tekstil	70	4,231	1,002	-0,098	0,913
	İnşaat	47	4,103	0,564		
Teknolojik Yenilikleri Takip Edebilmek İçin,	Tekstil	70	3,684	1,103	-0,328	0,873
	İnşaat	47	4,084	1,023		
Yatırım Harcamalarını Azaltmak İçin,	Tekstil	70	4,347	1,002	-0,298	0,979
	İnşaat	47	4,125	0,785		
Rekabet Avantajı Sağlamak İçin,	Tekstil	70	4,288	0,643	2,189	0,031
	İnşaat	47	3,763	0,764		
Temel Yeteneklere Odaklanmak İçin,	Tekstil	70	4,084	1,078	-0,54	0,684
	İnşaat	47	4,198	1,009		

Tablo.4'te grldğu üzere lojistik faaliyetlerde dış kaynak kullanım nedenleri, faaliyet alanları açısından sadece rekabette avantaj sağlamak faktöründe anlamlı bir farklılık

vardır. Yani tekstil ve inşaat sektörlerinde, %5 anlamlılık seviyesinde lojistik faaliyetlerde dış kaynak kullanım nedenleri arasında araştırma kapsamındaki işletmelere göre sadece rekabette avantaj sahibi olduğu görülmektedir [$t(2,189) > 1,98, \checkmark(0,05) > p(0,031)$]. Bu bulgu tekstil işletmelerinin, inşaat işletmelerine göre, rekabet avantajı sağlamak için dış kaynak kullanmaya yöneldiğini göstermektedir. Diğer dış kaynak kullanma nedenleri arasında istatistiksel anlamda söz konusu işletmeler açısından bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Araştırma kapsamındaki işletmelerin lojistik faaliyetlerde dış kaynak kullanma nedenleri, faaliyet sürelerine ve çalışan sayılarına göre ANOVA (f) testiyle analiz edilmiş ve aşağıda tablolar halinde verilmiştir.

Tablo.5: Faaliyet Süresine Göre Lojistik Faaliyetlerde Dış Kaynak Kullanma Nedenleri

Değişkenler	Faaliyet Süresi	N	Ort.	S. Sp.	F	P
Lojistik Maliyetlerin Azaltılması İçin Dış Kaynak Kullanımı,	1-3	7	4,214	0,607	1,812	0,841
	4-7	11	4,132	0,751		
	8-11	10	4,141	1,001		
	12-15	28	3,120	1,010		
	16-19	16	4,187	0,551		
	20 ve üstü	45	4,301	0,519		
	Toplam	117	4,015	1,001		
Teknolojik Yenilikleri Takip Edebilmek İçin,	1-3	7	3,410	0,717	0,884	0,493
	4-7	11	3,557	0,812		
	8-11	10	3,754	0,962		
	12-15	28	3,561	1,441		
	16-19	16	4,198	0,931		
	20 ve üstü	45	4,016	1,210		
	Toplam	117	3,749	1,012		
Yatırım Harcamalarını Azaltmak İçin,	0-1	7	4,500	0,710	0,612	0,731
	2-4	11	3,920	1,052		
	5-7	10	4,532	1,065		
	8-10	28	4,147	0,984		
	11-13	16	4,262	1,201		
	14-	45	4,339	0,901		
	Toplam	117	4,283	0,985		
Rekabet Avantajı Sağlamak İçin	0-1	7	4,110	1,414	0,384	0,875
	2-4	11	3,859	0,701		
	5-7	10	4,185	0,919		
	8-10	28	4,200	1,217		
	11-13	16	3,687	0,647		
	14-	45	4,119	0,996		
	Toplam	117	4,027	0,979		
Temel Yeteneklere Odaklanmak İçin,	0-1	7	5,080	0,010	1,524	0,216
	2-4	11	4,135	0,841		
	5-7	10	3,810	1,627		
	8-10	28	4,017	1,314		
	11-13	16	4,920	1,299		
	14-	45	4,170	1,015		
	Toplam	117	4,355	1,018		

Tablo.5'te görüldüğü üzere, işletmelerin faaliyet süresine göre lojistik faaliyetlerde Dış kaynak kullanma nedenleri arasında anlamlı bir **farklılık yoktur**. Diğer bir ifade ile lojistik faaliyetlerde dış kaynak kullanım nedenleri, işletmenin faaliyet süresine göre %5 anlamlılık seviyesinde istatistiksel anlamda bir farklılık göstermemiştir [$\chi^2(0,05) < p$].

Tablo.6: Çalışan Sayısına Göre Lojistik Faaliyetlerde Dış Kaynak Kullanma Nedenleri

Değişkenler	Çalışan Sayısı	N	Ort.	S. Sp.	F	P
Lojistik Maliyetlerin Azaltılması İçin Dış Kaynak Kullanımı,	1-20	10	3,313	0,634	1,024	0,276
	21-70	35	4,240	0,793		
	71-100	32	4,255	1,001		
	101-150	10	3,441	1,092		
	151-200	12	3,884	0,873		
	201-300	7	4,336	1,231		
	301 ve üstü	11	4,734	0,452		
	Toplam	117	4,029	1,042		
Teknolojik Yenilikleri Takip Edebilmek İçin,	1-10	6	3,650	0,711	1,310	0,264
	11-50	34	3,524	1,515		
	51-100	33	3,866	1,482		
	101-150	13	4,241	1,301		
	151-250	14	3,823	1,321		
	251-500	9	4,524	0,821		
	501-	8	3,822	0,801		
	Toplam	117	3,921	1,136		
Yatırım Harcamalarını Azaltmak İçin,	1-10	7	3,773	0,610	0,486	0,812
	11-50	33	4,293	1,225		
	51-100	35	4,259	0,922		
	101-150	13	4,279	1,304		
	151-250	15	4,169	1,124		
	251-500	8	4,158	1,037		
	501-	6	4,856	0,512		
	Toplam	117	4,255	0,962		
Rekabet Avantajı Sağlamak İçin	1-10	8	4,120	0,817	1,009	0,375
	11-50	33	4,084	0,948		
	51-100	36	4,124	1,058		
	101-150	16	3,923	1,168		
	151-250	15	3,720	0,965		
	251-500	10	4,195	0,690		
	501-	9	5,087	0,000		
	Toplam	117	4,156	0,979		
Temel Yeteneklere Odaklanmak İçin,	1-10	7	4,054	0,817	2,654	0,035
	11-50	35	4,335	1,013		
	51-100	34	4,425	1,045		
	101-150	13	3,487	1,572		
	151-250	14	3,414	1,379		
	251 ve üstü	14	4,153	1,113		
	Toplam	117	3,978	1,172		

Tablo.6'da görüldüğü üzere çalışan sayısına göre lojistik faaliyetlerde dış kaynak kullanma nedenlerinden *temel yeteneklere odaklanmak* ifadesinde %5 anlamlılık seviyesinde anlamlı **fark olduğu** görülmüştür [$\chi(0,05) > p(0,035)$].

Çalışan sayısına göre hangi gruplarda fark olduğunun anlaşılabilmesi için Tukey testi yapılmış ve 11-50 arasında çalışana sahip işletmeler ile 251'den daha fazla çalışana sahip işletmeler arasında anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir. 11-50 arasında çalışana sahip işletmelerin 251'den daha fazla çalışana sahip işletmelere göre dış kaynak kullanma nedenlerinden temel yeteneklere odaklanmak için dış kaynak kullanımına gittikleri anlaşılmaktadır. Diğer gruplar açısından dış kaynak kullanma nedenleri arasında istatistiksel anlamda farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Sonuç

Araştırma bulgularına göre, tekstil işletmelerinin inşaat işletmelerine göre, dış kaynak kullanma nedeni rekabette avantaj elde etmek olduğu, ayrıca çalışan sayısı 11-50 arasında olan işletmelerin çalışan sayısı 251'den fazla olan işletmelere göre, temel yeteneklere odaklanmak için lojistik faaliyetlerde dış kaynak kullanmayı tercih ettikleri istatistiksel açıdan belirlenmiştir. Bunların dışında işletmelerin buldukları sektördeki faaliyet süreleri açısından, lojistik faaliyetlerde dış kaynak kullanma nedenleri arasında istatistiksel anlamda bir farklılık bulunmamıştır. Araştırma hipotezlerine ilişkin sonuçlar, Tablo.7'de toplu olarak verilmiştir. Buna göre; araştırma kapsamındaki 3 hipotezin 2 tanesi kabul edilmiş, 1 tanesi ise anlamsız olduğu için reddedilmiştir

Tablo.7: Araştırma Hipotezlerinin Sonuçları

	HİPOTEZLER	Sonuç
H ₁	İşletmenin faaliyet alanı ile lojistik faaliyetlerde dış kaynak kullanma nedeni arasında farklılık vardır.	Desteklendi
H ₂	İşletmenin faaliyet süresi ile lojistik faaliyetlerde dış kaynak kullanma nedeni arasında farklılık vardır.	Desteklenmedi
H ₃	İşletmenin çalışan sayısı ile lojistik faaliyetlerde dış kaynak kullanma nedeni arasında farklılık vardır.	Desteklendi

Lojistik faaliyetlerde dış kaynak kullanımının tercih edilmesinin çok sayıda nedeni vardır. Özellikle firmaların ticaret yaptıkları pazarlarda rekabetçi olabilmek için, girilmesi düşünülen yabancı pazarlar hakkında altyapı bilgilerine ihtiyaç duyulması ve tabii ki gereksiz yatırımlardan kaçınarak maliyetleri azaltma isteği dışarıdan destek alınması ihtiyacını doğurmuştur.

Araştırmaya katılan işletmelerin; depolama, paketleme, elleçleme, sipariş işleme, envanter yönetimi, müşteri hizmetleri, talep tahmini gibi lojistik faaliyetlerini dış kaynak kullanmak

yerine genellikle kendi bünyelerinde gerçekleştirmektedirler. Fakat ulaştırma, gümrükleme ve tersine lojistik gibi lojistik faaliyetlerini büyük bir oranda dış kaynak kullanımı yoluyla karşılamaktadırlar. Bu işletmelerde ulaştırma faaliyeti en fazla tercih edilen lojistik faaliyeti olduğu, bunu sırasıyla gümrükleme ve tersine lojistik faaliyetlerinin takip ettiği ortaya çıkmıştır. Buna göre işletmelerin lojistik faaliyetlerden en fazla ulaştırma faaliyetini dış kaynak kullanarak gerçekleştirdikleri görölmektedir.

Lojistik dış kaynak kullanımına gitmeyen işletmeler buna gerekçe olarak büyük bir oranla maliyetlerin daha yüksek olacağını düşünmektedirler. Oysa ki lojistik dış kaynak kullanan işletmelere yönelik sorulardan elde edilen sonuçlara göre lojistik dış kaynak kullanımı, maliyetleri düşürmektedir. Lojistik dış kaynak kullanımı hakkında ve maliyetler konusunda yeterli ve doğru bilgiye sahip olmayan işletmeler lojistik faaliyetlerini kendi bünyelerinde gerçekleştirmeye devam etmektedirler.

İşletmeler, lojistik faaliyetlerini yürütmesi için anlaştıkları lojistik firmalarının sektörde belli bir güven ve istikrara sahip olmasını istemektedir. Bunun yanında lojistik firmaların fiziksel varlıkları, makine, teçhizat ve ekipmanları da müşteri işletmelerin istek ve ihtiyaçlarını karşılamaya yetecek düzeyde olmalıdır.

Kaynakça

- Aghazadeh, S. M. (2003). How To Choose An Effective Third Party Logistics Provider. *Management Research News Cilt.26, No.7, 50.*
- BTO. (2015, 07 01). <http://www.bto.org.tr>. <http://www.bto.org.tr>: <http://www.bto.org.tr/default.asp?page=bursaconomy/sectorstructure.asp> adresinden alınmıştır
- Dougherty, P., Stank, T., & Rogers, D. (1996). Third Party Logistics Service Providers: Purchasers' Perceptions. *International Journal Of Purchasing And Materials Management, Cilt 32, No 2, 24.*
- Erdal, M., & Çancı, M. (2003). *Lojistik Yönetimi*. İstanbul: Mataş Matbaacılık Tic. ve San. A.Ş.
- Orhan, O. Z. (2003). Dünyada ve Türkiye'de Lojistik Sektörünün Gelişimi. *İTO Yayını, 39.*
- Özbay, T. (2004). *Sorularla Dış Kaynak Kullanımı*. İstanbul: İstanbul Ticaret Odası.
- Özdoğan, O. (2006). Otel İşletmelerinde Faaliyet Alanları Açısından Dış Kaynak Kullanımı (Outsourcing) Ve Finansal Performans Üzerine Etkileri. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı Doktora Tezi*. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Öztürk, K., & Sezgili, A. (2002). Dış Kaynaklardan Yararlanmanın Yeni Bir Rekabet Stratejisi Olarak Kullanılması ve Uygulanması Süreci. *Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, Cilt XXI, Sayı 2, 127-142.*
- Tanyeri, M., & Fırat, A. (2005). Rekabet Değişkeni Olarak Dış Kaynak Kullanımı (Outsourcing). *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt 7 Sayı:3, 268-279.*

